

REFERAT Økonomi-, Erhvervs- og Uddannelsesudvalget d. 14-04-2026

Mødedato Tirsdag d. 14. april 2026 kl. 16:15

Mødested MCH Herning Kongrescenter

Indholdsfortegnelse

Ændring af gebyrsats for byggesagsbehandling.....	3
Rammeudmelding budget 2027 og overslagsår 2028-2030.....	5
Underskrift af digital beslutningsprotokol.....	9

Punkt 107: Ændring af gebyrsats for byggesagsbehandling

02.00.06-G01-1-24

Kommunikation

DIR BFU SOS BSK KFU BYB MIN ØKE BYR

X X X

Sagsbehandler: Hans Eghøj

Øvrige sagsbehandlere: Pia Colstrup, Jonna Sørensen

Resume

Ved afslutningen af 2025 konstateres der en væsentlig difference i opkrævningen af gebyr for byggesagsbehandling i forhold til den forventede indtægt. Årsagen skal findes i selve gebyrsammensætningen, idet antallet af ansøgninger forudsættes at være uændret.

Forvaltningen redegør for de faktorer, der har indflydelse på beregningen og valgmulighederne for at opnå økonomisk balance i 2026.

Forvaltningen anbefaler, at der med baggrund i de viste modeller A og B træffes beslutning om valg af gebyrsammensætningen for byggesagsbehandling med snarest mulig effektivering i 2026, og at den lovpligtige gebyrinstruks tilrettes i overensstemmelse hermed.

Sagsfremstilling

Herning Byråd behandlede senest på mødet den 12. november 2024, punkt 204, en ændring af gebyrsatsen for kommunens byggesagsbehandling.

I overensstemmelse med beslutningen opkræves der aktuelt pr. 1. januar 2026 med en gebyrsammensætning på henholdsvis 750 kr. pr. time og et statsligt fastsat fast gebyr på 1.230 kr. for mindre sager, som f.eks. skur, carport, drivhus m.m.

Forvaltningen har på den baggrund opkrævet gebyr ud fra beslutningen i hele 2025 og har ved årets afslutning konstateret, at den forventede indtægt kun delvist er imødekommet. Der er opgjort en samlet indtægt for 2025 på ca. 2,1 mio.kr., hvoraf det faste gebyr udgør ca. 0,26 mio. kr. for ca. 220 sager. Derfor mangler der ved årsskiftet ca. 0,7 mio. kr. i forhold til det forventede.

Derudover kan det oplyses, at der i perioden er indkommet flere henvendelser fra byggefirmaer, der finder det uhensigtsmæssigt og fordyrende for virksomhederne, at der f.eks. skal oprettes 2 selvstændige ansøgninger for henholdsvis opførelse af et nyt enfamiliehus og en ny carport. Specielt gøres der opmærksom på tæt/lav byggeri, hvor både boliger og carporte er fuldstændig ens, og hvor uhensigtsmæssigheden mærkes mest.

I forlængelse af ovenstående henvendelser skal det oplyses, at lovgivningen ikke giver forvaltningen mulighed for at adskille de enkelte sager. Forvaltningen er pålagt, at alle ansøgninger inden for samme bygningskategori skal ske på et ensartet grundlag. Med andre ord må forvaltningen ikke tilgodese tæt/lav boligbyggeri eller typehusansøgere frem for andre ansøgere.

Modeller for gebyr

I forhold til nedenstående modeller A og B er det i princippet de 2 muligheder, der foreligger inden for byggelovgivningen. Der kan for modellerne A og B laves en kombination mellem 5 bygningskategorier, således at kommunen f.eks. alene opkræver et fast gebyr for mindre byggesager (1. Simple konstruktioner). Der kan i princippet laves kombinationer på alle kategorier, men der kan ikke laves kombinationer mellem model A og B inden for den enkelte bygningskategori. Der kan med andre ord ikke differentieres eller tilgodeses forskellige ansøgere.

De 5 bygningskategorier, som indgår i kravene for de nationale servicemål, er:

1. Simple konstruktioner
2. Enfamiliehuse
3. Industri og lager
4. Erhverv
5. Etageboliger

A. Der opkræves gebyr inden for byggelovens område efter medgået tid. Kommunen fastsætter en timesats, som afspejler de faktiske omkostninger til sagsbehandlingen efter nærmere kriterier. Den aktuelle timesats er 750 kr. pr. time.

B. Der opkræves et fast gebyr for byggesager omfattet af lovgivningen. Det faste gebyr fastsættes af staten ved udgangen af december måned og er aktuel for 2026 1.230 kr. pr. sag. Kommunen har ingen indflydelse på gebyret, og der kan ikke suppleres med timesats efter medgået tid inden for bygningskategorien.

Forvaltningen opstiller derfor følgende gebyrsammensætninger for 2026

1. Hvis der beregnes en fremtidig gebyrindtægt, der modsvarer den forventede indtægt på ca. 2,9 mio. kr., og på grundlag af samme antal sager og timeantallet på ca. 3.000 timer for alle sagstyper, vil der skulle beregnes en ny timesats på ca. 970 kr. pr. time.
2. Hvis der alternativt beregnes en fremtidig gebyrindtægt på 2,9 mio. kr., og på grundlag af samme antal sager fordelt på 2.600 timer og 220 sager med fast gebyr på 1.230 kr. pr. sag, vil der skulle opkræves ca. 0,27 mio. kr. for et fast gebyr og ca. 2,63 mio. kr. for den timebaserede del svarende til en timesats på ca. 1.000 kr. pr. time.

Forvaltningen anbefaler, at der med udgangspunkt i de 2 modeller A og B træffes beslutning om valg af gebyrsammensætning med snarest mulig effektivering i 2026. Herudover at den gældende gebyrinstruks med virkning fra 1. januar 2025 konsekvensrettes i overensstemmelse hermed for 2026.

Til orientering har der i sammenhæng med den ændrede gebyrpraksis været ansat 2 ekstra byggesagsbehandlere ved årsskiftet til 2025. På baggrund af sagsmængden, oplæring og statistik m.m. for sagsbehandlingen kan det nævnes, at der ved årsskiftet til 2025 kun var 38 % af indkomne sager, der levede op til de nationale servicemål for de 5 bygningskategorier, som er 80 %.

Forvaltningen kan oplyse, at der senest ved årsskiftet 2026 nu kan konstateres en effekt på ca. 67 %, som lever op til de nationale servicemål og på baggrund af stort set samme sagsmængde.

På den baggrund må det konkluderes, at effekten af 2 ekstra ansættelser har haft en væsentlig effekt på at imødekomme servicemålene inden for det seneste år og har rykket sig hele 30 %.

Indstilling

Miljø-, Infrastruktur og Naturudvalget indstiller,

at byggesagsbehandling for de 5 bygningskategorier skal betales efter medgået tid (model A) og med en ny timesats på 970 kr., og at lovpligtige gebyrinstruks tilrettes i overensstemmelse hermed.

Beslutning

Økonomi-, Erhvervs- og Uddannelsesudvalget anbefaler sagen til Byrådet.

Punkt 108: Rammeudmelding budget 2027 og overslagsår 2028-2030

00.30.10-S00-1-26

Kommunikation

DIR BFU SOS BSK KFU BYB MIN ØKE BYR

X

Sagsbehandler: Charlotte Ranch, Anne Mette Gamst Beltofte, Kristian Mandø Øllgaard

Øvrige sagsbehandlere:

Resume

Rammeudmelding for budget 2027-2030 jævnfør budgetproceduren.

Sagsfremstilling

I henhold til budgetproceduren for budget 2027-2030 udmelder Økonomi-, Erhvervs- og Uddannelsesudvalget driftsrammerne for fagudvalgenes budgetforslag i forlængelse af budgetkonferencen i april.

Driftsrammer

På det skattefinansierede område består driftsrammerne for 2027-2030 af overslagsår 1, 2 og 3 fra det vedtagne budget 2026. 2030 sættes som udgangspunkt lig med 2029.

Hertil kommer tekniske korrektioner og besluttede tillægsbevillinger fra budgetvedtagelse for 2026 og frem til og Byrådsmødet den 10. marts 2026.

Tabel 1: Samlede driftsrammer 2027-2030

1.000 kr., 2026-pl	2027	2028	2029	2030
Skattefinansieret drift, korrigeret budget	6.345.052	6.380.018	6.387.320	6.387.320
Tekniske korrektioner:				
1. Ændring af sidste overslagsår for SO 17, Forsørgelse og beskæftigelse (skønnede refusionsmæssige ændringer)				20.000
Demografi:				
2. Demografiændringer	-6.373	-6.756	-6.462	-1.292
Forslag til rammeudmelding 2027-2030	6.338.679	6.373.262	6.380.858	6.406.028

Fordelt på udvalg er rammen således fordelt

Tabel 2: Driftsrammer 2027-2030 fordelt på fagudvalg

1.000 kr., 2026-pl	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2029
Økonomi-, Erhvervs og Uddannelsesudvalget	657.933	649.932	642.980	642.980
Teknik- og Miljøudvalget	215.140	214.540	214.540	214.540
Byplanudvalget	585	585	585	585
Børne- og Familieudvalget	1.870.017	1.866.994	1.861.871	1.857.099
Social- og Sundhedsudvalget	1.421.394	1.431.155	1.441.951	1.451.893
Beskæftigelsesudvalget	1.940.599	1.977.046	1.985.921	2.005.921
Kultur- og Fritidsudvalget	233.011	233.010	233.010	233.010
Forslag til driftsrammer	6.338.679	6.373.262	6.380.858	6.406.028

Der er følgende opmærksomhedspunkter i forbindelse med rammeudmeldingen:

Serviceområde 17 Forsørgelse og Beskæftigelse

Budgetforslaget for Serviceområde 17 Forsørgelse og Beskæftigelse består af tre delområder: servicedriftsudgifter, aftaleområdet og det budgetgaranterede område.

Rammeudmeldingen for servicedriftsudgifterne på serviceområdet følger det samme princip, som de øvrige områder omfattet af budgetsanktion.

Budgetrammerne for henholdsvis aftaleområdet og det budgetgaranterede område - som bliver oplyst i rammeudmeldingen i april i forhold til Serviceområde 17 forsørgelse og Beskæftigelse - er lig med overslagsårene fra det senest vedtagne budget. Der budgetteres dog med yderligere 20 mio. kr. i det sidste overslagsår til indfasning af refusionsreformen og den stigende tilbagetrækningsalder.

Det endelige udgiftsbehov for budget 2027-2030 på henholdsvis aftaleområdet og det budgetgaranterede område udarbejdes ud fra konjunkturskøn i forbindelse med økonomiaftalens indgåelse, som forventes at ske i juni 2026.

Serviceområde 18, Sundhed og Ældre - rammen vedr. ældreboliger

Udgifter og indtægter på området er styret af bestemmelserne i Ældreboligloven, og området betragtes derfor styringsmæssigt som værende udenfor rammestyning.

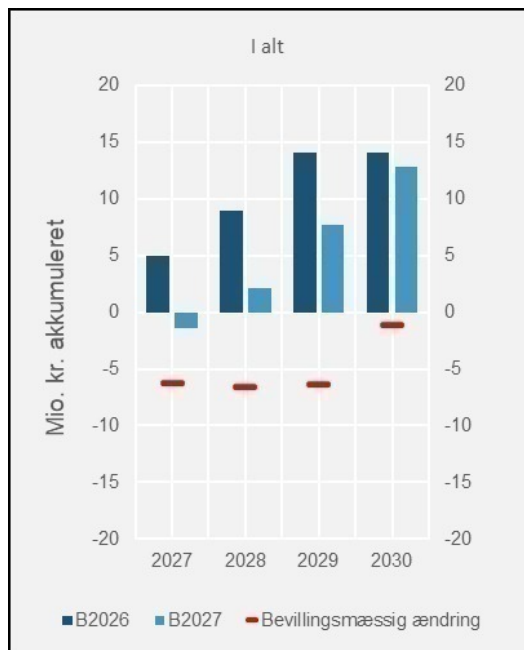
Driften af Herning Kommunes ældreboliger er udliciteret til et boligselskab. I henhold til lovgivningen leverer boligselskabet i løbet af foråret beregninger på udgifter og indtægter for 2027. De beregnede budgettal er angivet i 2027-prisniveau.

Jævnfør praksis - besluttet i forbindelse med rammeudmelding for budget 2021 - tilpasses budgetrammen til de faktisk forventede udgifter og indtægter i 2027-prisniveau og undtages samtidig i den senere prisfremskrivning. Dette sker for at undgå ubalancer i budgettet i forbindelse med prisfremskrivningen. Herning Kommune har ikke modtaget budgetterne for 2027 endnu, hvorfor rammeændringen vil blive foretaget som en teknisk korrektion senere i budgetprocessen.

Demografiregulering

I forbindelse med rammeudmeldingen foretages demografiregulering af dagtilbuds-, skole- og ældreområderne i henhold til de vedtagne modeller.

Figur 1: Akkumuleret demografi Budget 2026 henholdsvis Budget 2027 samt bevillingsmæssig ændring som følge af opdateret beregning

Samlet set er der tale om stigende demografiafhængige udgifter over tid, men med en forskydning lidt ned i forhold til prognosen sidste år. De primære årsager er færre fødsler i 2025 end forventet, en lavere fertilitet i den nye befolkningsprognose samt forskydninger mellem folkeskole, privatskole og efterskoler.

Der beregnes demografisk udgiftsafhængighed på tre områder:

Tabel 3: Marginale ændringer jf. demografimodellen Budget 2027

Bevillingsmæssige konsekvenser demografi (1.000 kr.)	2027	2028	2029	2030
Dagtilbud	-3.320	-5.437	-6.022	-6.418
Skole og SFO	-2.857	-1.745	-1.387	-5.763
Ældre	-196	426	947	10.889
Bevillingsmæssig ændring OPUS	-6.373	-6.756	-6.462	-1.292

Anlæg

Det fremgår af den økonomiske politik, at: det tilstræbes, at der afsættes minimum 200 mio. kr. årligt som skattefinansieret bruttoanlægsudgifter.

Der er praksis for at anvende gennemsnittet for de tre overslagsår som udgangspunkt for rammen i det nye sidste overslagsår (her 2030), hvis der er økonomisk basis for det.

De skattefinansierede bruttoanlægsudgifter udgør i gennemsnit for 2027-2029 ca. 246 mio. kr. netto. Det vil sige, når der tages højde for indtægter og lån, er gennemsnittet 177 mio. kr.

Bruttoanlægsudgifterne siger noget om aktiviteten, ikke om kommunens reelle finansieringsbehov, hvorfor det i en budgetmæssig sammenhæng giver bedst mening at afsætte en ramme til nettoanlæg, når opgaven er at prioritere midlerne og likviditeten. Det foreslås, at der afsættes en ramme på 150 mio. kr. i nettoanlæg i 2030 svarende ca. til niveauet i 2029.

Budgetudfordringer

Jævnfør budgetproceduren har fagudvalgene mulighed for forud for budgetkonference og rammeudmelding at italesætte eventuelle væsentlige budgetudfordringer vedrørende drift. Overblik over økonomiske udfordringer har været behandlet i

fagudvalgene sammen perspektivnotaterne. Udvalgenes beskrivelser indgår som input til den videre politiske budgetproces.

Der bemærkes følgende væsentlige driftsforhold:

Børne- og Familieudvalget

Dagtilbud

- Pres på kapacitet ved alderstrin og overgange

Skole

- Behov for styrket inklusion og mindre segregering

Børn og forebyggelse

- Ressourcepres og økonomiske udfordringer

Social- og Sundhedsudvalget

Handicap og psykiatri

- Stigende udgifter på det specialiserede socialområde
- Effekt af flere egne pladser ses først flere år efter ibrugtagning

Indstilling

Underdirektøren for Direktionens Stab indstiller,

at de økonomiske driftsrammer jf. tabel 2 i sagsfremstillingen godkendes som fagudvalgenes afsæt for budget 2027-2030,

at der foretages demografiregulering af budgetrammerne jævnfør tabel 3 i sagsfremstillingen på serviceområderne 10, Dagtilbud for børn, 12 Folke- og Ungdomsskoler og 18, Sundhed og Ældre i 2027-2030,

at der afsættes en nettoanlægsramme på 150 mio. kr. i 2030,

at de fagudvalgsbehandlede budgetudfordringer drøftes.

Beslutning

Indstillingen er tiltrådt.

Punkt 109: Underskrift af digital beslutningsprotokol

00.22.04-P35-3-26

Kommunikation

DIR BFU SOS BSK KFU BYB MIN ØKE BYR

X

Sagsbehandler: Flemming Laurits Pedersen

Sagsfremstilling

Økonomi, Erhvervs- og Uddannelsesudvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Beslutningsprotokollen underskrives ved at trykke på "godkend" i First Agenda.

Beslutning

Protokol underskrevet.